

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetések, nyilvántartások stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Az adóügy.

Székely-Udvarhely, nov. 30.

Hivatali buzgókodás, lelkiismeretes munkásság teszi jellegzetessé az oly tisztviselő hivatalát, ki a tisztnek, melynek betöltésére vállalkozott, férfiasan meg akar felelni. A léhák, a tanulatlanok mernek csupán oly dologra vállalkozni, mielőtt nekik felelősek. Mert nem ismervén a terheket, melyeket felvenni akarnak, nem is tudják, minő qualificatio az, mely tőlük elváratik.

A mindennapi élet még a juridikai hatóságok elé is, hol pedig úgy az anyagi, mint a formális jog kéz alá van adva, nyújt eseteket, melyek előtt megfontolással áll meg a bíróságnak összes tapasztalatait segítségül hívja, midőn ítélnie kell. Az élet nem nyújt mindig csak chablonokat, de oly eseteket is bővében, hol látszólag egészen parlagba esik a jogszabály. Látszólag, mert az interpretatio és az analogia segítségül vehető.

Nem így vagyunk az adóügyekkel. Egyszer ezek komplikált volta teszi, hogy a nagy közönség kevésbé hatolhat be annak labirintusába; másodszor pedig azon körülmény, hogy annak ugynevezett szerves alaki joga nincs, teszi, hogy érdekeink minduntalan cynikus közönnnyel, rosszakarattal elbánással illetetnek.

Nem köpenyeg; de tény, hogy igen súlyosan nehezül ránk az adóügy kezelésének nehézkes sokoldalúsága, a mitől nincs kilátás szabadulhatni.

A dolog természetes rendje követelné, hogy mert ily bábeli zavaros az ügyállás: a közönség az adóügyek kezelésében találjon természetes gyámolra, mert ezeknek mégis csak inkább lehet, hogy ugyanannyi erővel helyes, alapos dolgot végezzenek, semmint megfordítva. És csodálatos, épen az adóügy kezelőinek személyeiben van leggyakrabban a baj; a mint mondani szokták: „Ott rothad valami, mint Dániában!”

Az-e az ok, hogy a pénzügy nap-számosai csak így nyerhetnek dícsérő oklevelet, tanácsosi méltóságot, avagy az ismeretes lajtorján való előmentelt; az-e az ok, hogy — mert ők legkevésbé vannak a publicum controleriájának kitéve — hiszik is, hogy mindez árnyékban marad: nehéz elhatározni. De a tény előttünk áll, kiáltólag szól felénk; lehetetlen tehát az előtt szemet hunyni.

Az bizonyos, hogy az irodai szobákban az életet nem igen lehet helyes distance-okból tekinteni; de ezt minden önértékes hivatalnok jól is szokta tudni s számba is veszi azt; igaz az is, hogy az ember a mindennapi egy-

hangu foglalkozás alatt igen hamar közönyössé válik mások bajai iránt; de ezzel számolnia kell minden tisztességes embernek, ki másé felett bírti kis jurisdictiót gyakorol.

Mi hát a teendő, ha egy igaztalan adózás ellen jogvédveket akarunk alkalmazni? Mutassanak processualét, formális jogszabályt, a mihez hozzá applikáljuk védekezésünket! . . . No, ha ilyen nincs: akkor indokoljanak, s ha ezt sem hajlandók tenni: akkor legyenek méltányosak, becsüljék meg a mások vagyonát, mely kenyeret ad szájukba, mely eltartja s existenciáját a késő vénség napjaiig biztosítja.

Még szólni fogunk.

Sajgó.

Országgyűlés. A képviselőházban nov. 28-án csekély figyelem mellett indult meg a költségvetési vita. Hegedűs Sándornak, a pénzügyi bizottság elnökének beszédét, a kormánypárton is egy-egy padban alig hallgatta több mint egy-két ember. Hegedűs csak a pénzügyi helyzet rövid ismertetésére, a költségvetés egy-két számtételének rövid megvilágítására szorítkozott, s annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy ha lehet is többre vágni, kell is többre törekedni, most nem lehet többet elérni. A függetlenségi párt nevében és megbízásából felszólaló Helfi Ignác ki-számította, hogy a jövő évi deficit több mint

kétszer annyi lesz, mint a mennyit a pénzügyminiszter előirányoz. Helfi után a szintén függetlenségi Krisztinkovich Ede szólott. A mérsékelt ellenzék ez idén is találkozott abban a függetlenségi párttal, hogy a költségvetést a részletes tárgyalás alapjául sem fogadja el. Szilágyi Dezső kifejtette, hogy ő s elvtársai a kormánynak sem pénzügyi, sem általános politikájában nem bíznak, azért a felelősséget el nem vállalhatják s így a költségvetést a tárgyalás alapjául sem fogadhatják el.

November 29-én a költségvetés fölött való vitát a parlamentnek egy köztisztelőben álló veterán tagja: Somsich Pál kezdte meg. Ő is általánosságban megtagadta a költségvetésnek elfogadását. Kiemelkedő része volt beszédének a bosnyák politikának éles kárhóztatása. — Somsich után Szapáry pénzügyminiszter szólott az ellenzéki szónokokkal polemizálva. Irányi Dániel azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a mostani alapon sem pénzügyeinket rendezni, sem a nemzetnek jogos kívánságait kielégíteni nem lehet.

November 30-án koronaör-választás végett az országgyűlés két házának közös ülése volt.

A „Budapesti Közlöny” a következő királyi kéziratot közli, gróf Festetics Györgyhez és gróf Erdődi Istvánhoz: I. Kedves gróf Festetics! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére önt a gróf Károlyi György elhalálozása folytán üresedésbe jött magyar főudvarmesteri méltóságra ezenel kinevezem. Kelt Gödöllőn, 1882. évi november hó 24-én. Ferencz József, s. k. Ti-

A „Székelyföld” tárczája.

Az egyesülés, mint a jóllét és műveltség terjesztésének egyik főtényezője.

(Felolvasta M. Székely János községi elemi isk. igazgató a kézdívasárhelyi olvasó-egylet által f. é. nov. 25-én rendezett hangversenyen.)

(Vége.)

De nem is említék a történelemből vett több példát, mellőzöm a más nemzetek utánzása méltó eljárásait; tételeim illusztrációjánál nem állítok a tisztelt közönség elébe a multból vett képeket; hiszen hazánk jelenlegi állapota, a művelődés érdekében kifejtett lázas tevékenység, az alakult humanus intézmények elég anyagot szolgáltatnak felolvasásomhoz. Tekintsük csak a különféle, az irodalom pártolása és a műveltség terjesztése érdekében működő társaságokat, elkezdve a tudományos akadémián, Kiszaludyn, Petőfi- és Kemény Zsigmond-társaságokon stb. Vagy a megyénkint alakult gazdasági egyesületek — a milyenben, fájdalom, Csikmegye megelőzött s a milyen nálunk is igen áldásosan működhetnek — élükön az országos gazdasági egyesülettel nem a közigazgatás fejlesztése érdekében terjesztik-e jótékony működésüket? Vagy, élükön az országos iparegyesülettel, a különböző helyeken alakult ipar-egyesületek nem iparunk versenyképessége s az iparos osztály érdekében fáradoznak-e lakadatlan buzgalommal? Vagy a különböző

segélyző és országos vereskereszt-egylet nem a nyomor enyhítésére, nem a fájó sebek bekötésére s a szenvedők könnyeinek letörésére érdekében fejtik-e ki Krisztus szellemétől áthatott lázas tevékenységüket? Vagy a halhatatlan Eötvös által indítványozott népnevelési egyletek — melyek közül a jótékony-ságáról híres s ezerekre menő alappal bíró udvarhelymegyei elismeréssel említen-dő fel — midőn a szegény községek iskoláit tanszerekkel ellátják, nem a nemzet művelődésére s jóllétére folynak-e be? Vagy, hogy többet ne említsék, a különböző helyeken alakult, ugynevezett „Rongyos egylet”-ek — melyek közül különösen kiemelendő a működésében és jótékony-ságában csaknem felülmúlhatatlan kolozsvári — azáltal, hogy a vagyonosabb egyének által elhanyagolt ruhákból a nyomor fészében szülő, szegény, ruhátlan gyermekeknek ruházatot állítanak elő, iskolába menni segítik s midőn a nevelés áldásaiban ama szerencsétlen nyomorultakat részesítetik s részben az undok bűnöktől is megmentik, tehát a társadalomnak visszaadják: nem hazafias, nem keresztényi dolgokat művelnek-e?

De miért is keresem felállított tételeim megvilágítása végett máshol a példákat? Hiszen mindnyájan tudjuk, hogy a városunkban működő nőegylet világos célja: segíteni a nyomorultat, enyhíteni a szenvedők fájdalmait s elősegíteni minden humanus intézményt avagy tervet. Jól tudjuk, hogy a több évvel ezelőtt megalakult köz-

művelődési egyesület — mindaddig, míg kebelében az egyenletlenség, torzalkodás átkos üszke fel nem ütötte magát s békóba nem verte tevékeny szárnyait — a mellett, hogy a szegedi és egri árvízkarosultak nyomorának enyhítésére utánzásra méltó öszszeggel folyt be; a mellett, hogy sok élvezetes estét szerzett a t. közönségnek: nem terjesztette-e a műveltséget és jóllétet?

Mintán a felsoroltak mint tények állanak előttünk s mintán az egyesülés jótékony hatása el nem vitatható: fájó érzés kell hogy elfogja lelkünket a miatt, hogy a városunkban levő különböző ipartársulatok nem sietnek egy oly nagy szövetségzett tömörülni, melynek szakosztályai az egyes társulatokból állnának. Hiszen az egyesek, sőt a kisebb testületek is, bármilyen jóakarral, bármilyen ügybuzgósággal bírjanak, elenyésznek a nagy cél előtt, melyre nekik törekedniök kell. A nagy cél előtt, mely semmi más, mint városunk iparát versenyképessé tenni s az egyesek értelmi képességét és anyagi jóllétét emelni. E célból az iparos ifjak önképző köre és segélyző egyesülete mulhatlanul megalakítandó volna, az iparos tanulók oktatása, mint közös érdek, felkarolandó volna, mert nem kell feledni, hogy e városnak is jövője polgárai értelmi képességének fokozása által biztosítható csak és a mely perczben az arra való törekvés megszűnik: azon percztől fogva e városnak is csak multja lenne, de jövője nem.

Mintán városunk jótékony egyesületei

között méltó helyet foglal el a nem rég alakult koresolya-egylet is, elismeréssel adózván a fiatal egyletnek jó irányu munkásságáért: az vele szemben az ohajtásom, hogy utánzásra méltó működése legyen ébresztő tavasza a szunyadó közm. egyesületnek s versenyre késztetője az annyi joggal életét áhítozó s újra életet nyert tűzőltó egyesületnek.

Igen, t. közönség! mert tény az, hogy társadalmunk versenyez a humanus célú egyesületek alakításában, de nem felnevelése- és megszilárdításában. Tapasztalhatjuk, hogy ma csak azért alakul meg valamely egylet, hogy holnap egy elavuló egyesületnek számban helyét pótolja. Társadalmunk mai gondolkodása még nem elég erős talaj az egyletek megfogalmazása- és felnevelésére. Nem mondom én, hogy ennek oka a közöny, vagy ama másik baj: mert nem tud mindenki nemesen gondolkodni; de azt állítom, hogy az egyletek felvirágzására bénítólag hat 1-ször: egyeseknek ama kvalifikálatlan eljárása, hogy abban találják polgári s hazafiúi kötelességük teljesítését, hogy a legszentebb célú egyletekben is a politikai pártoskodás veszélyes magvát elhintik, sőt felburjánzani segítik, miáltal legtöbbször, öntudatosan-e vagy nem, a dynamit szerepét játsszák az egyesületekben. 2-szor bénítólag hat ama körtünemény, hogy társadalmunk egyes köréi lealázónak tartják magukra nézve az egyleti működést, sőt fitymáló, gunyoros megjegyzéseket tesz-

sza Kálmán, s. k. — II. Kedves gróf Erdődy! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére, önt a gróf Erdődy Sándor elhalálása folytán üresedésbe jött magyar főlovászmesteri méltóságra ezennel kinevezem. Kelt Gödöllőn, 1882. évi november hó 24. én. Ferencz József s. k. Tisza Kálmán s. k.

Nyitra az országos közjogi pártok együttes közreműködése egyetértésével a felvidéki magyar közművelődési egyesület a hatáskörébe vont tizenkét felvidéki törvényhatóság részvéte mellett herczeg Odescalchi Gyula elnökle alatt nagy lelkesedés és emelkedett hazafias hangulat közben megalakult, azon jelszóval: „minden a magyar irányu közművelődésért”. Jelen voltak: herczeg Odescalchi Arthur, Kálmán Imre s más országos képviselők, Turóc, Trencsénmegyék, Selmeczbánya város s egyéb számos küldöttségek. Nyitra megye székháza zsufolásig megtelt, a nagyteremben megtartott gyűlésen az egyesület alapszabályai tüzetesen megvitatottak s felterjesztésük a belügyminiszterhez elhatároztatott, a megyeháza s a város épületei nemzeti zászlókkal fellebörgözvák, s valamennyi országos pártárvnyalat a legszentebb ügyért: a magyar szellem felvirágozása s terjesztéséért lelkesedik.

Kézdí-Vásárhely, 1882. nov. hó.

Mi székely emberek ugy vagyunk a brassói keresk. és iparkamarával, mint a szegény ember a rossz órával; folytonosan költ rá, a nélkül, hogy valami hasznát venné. Fizetjük az évi rendes iparkamarai illetéket, mert muszáj s ezért a jutalom azon boldogító öntudatban rejlik, hogy van egy olyan keresk. és iparkamaránk, mely németül levelez, mely német könyveket ad ki, német hivatalnokokat tart, s melynek hivatalos nyelve német; pedig évenként vajmi sok magyar pénz foly be Háromszék megyéből iparkamarai illeték fejében, hogy kitéljék a német hivatalnokok dus fizetése. S mit nyertünk ezért mindeddig? A legutóbbi időnkig épen semmit. A kamara tudomást sem vett arról, hogy még itt is vannak kereskedők és iparosok, kiknek érdekében kellene valamit tenni. Mi sem kérünk semmit, mert nem volt bizalmunk hozzá s ő sem adott semmit, mert nem állott érdekében a mi kereskedelmünket és iparunkat előmozdítani. S most ime, a kamara megtagadja önmagát, kezd atyailag gondoskodni mi rólunk, megkérdezi, hogy romániai kereskedelmünknek mik terheink, panaszaink és sérelmeink, mert ő segíteni akar rajtunk. Az e tárgyban a kézdivásárhelyi tanácshoz intézett német és magyar (természetesen elől a német) szövegű átirat a következően hangzik:

nek az egyes szereplőkről. Ez a demoralizáló és aristokratikus fattyuhajtása a modern gondolkodásnak, míg egyfelől a szereplők működési kedvét csökkentti, rugalmasságukat bénítja, vagy a működési térről egészen leszorítja, másfelől eredményezője annak is, hogy a közönség egy bizonyos része ezen divatos betegségekbe esik s egyfelől fásult, másfelől indifferens lesz az előadások iránt, sőt követelő a gyakori szereplőkkel szemben, mert nem annyira a műsorozatban, mint inkább a személyekben keres változatosságot.

A városunkban levő nemes czélú egyesületeink közül még csak egyet nem említettem (mert a tanítói kört, mely a szegény iskolás gyermekek felségelésére szép állapot teremtetett, mely minden nemes czélú előadásnál közreműködik, készakarva mellőzöm) s ezt azon elvből tettem, hogy: finis coronat opus. Ez az olvasó-egylet, melynek jelszava a haladás s mely már szervezeténél fogva is az általános műveltség terjesztésének s ezáltal a jólét emelésének egyik leghivatottabb tényezője s mégis a mai reális világ törpe gondolkodása miatt igen ritkán édes s legtöbbször mostoha gyermeke a társadalomnak. Hasznáról szóljak-e? Ugy-e bár, azt bizonyítani, hogy 2×2=4: felesleges? Elég any-

1677—1882. számhoz.

T. cz.

Sok oldalról hangoztatott panasz a fölött, hogy az 1876-ik év július 1-től 1885-ik év ugyanazon idejéig Ausztria-Magyarországnak Romániával kötött kereskedelmi és vámszerződése kereskedelmünknek és iparunknak sok tekintetben káros következeket szült.

Ezen hiányok, a mennyiben ezen szerződés megállapításában főkép a vámtételekben foglaltaknak, ezen nemzetközi szerződés időtartama, tehát 1885. évi július 1-ig nem hátríthatnak el.

De a szerződés megújításánál, melyre nézve tárgyalások az 1884-ik évben megkezdődnek, lehetséges a vámtételre és a szerződésre kedvezőbb határozmányokat elérni.

Erre kell figyelmünket fordítani.

A kereskedői és ipari körökhöz közeledik azon szükségesség, hogy az említett egyezmény káros határozmányait följegyezzék és földerítsék s az eseteket, melyek mutatják, mikép és hol van a kereskedés és az ipar megnehezítve, összegyűjtsék. Ezen följegyzések mielebb papírra volnának hozandók és a kereskedelmi és iparkamarának idejekorán be kellene, hogy küldessenek, hogy az az új szerződés megkötésénél azokat értékesítse, t. i. a magas kormányának használat és érvényesítés végett felterjessze.

Ezen szándékban van szerencséje az alólírt kereskedelmi és iparkamarának azon kérést tenni, miszerint sziveskedjék a tisztelt testület az említett adatokat és eseteket összegyűjteni és földeríteni s ezen kidolgozását az 1884-ik év elejéig akár az ipar-egylet útján, mely ott létezik, akár pedig posta útján közvetlen ezen kereskedelmi és iparkamarához juttatni, hogy ez egy összeállítást készíthessen s véleményes jelentéssel a magas kormányának figyelembe vétel végett felterjeszthesse.

Azon szándékból, hogy a fölvetel egyforma lehessen, az alólírt kereskedelmi és iparkamara a mellékelt mintát készítette és használat végett közli.

Brassó, 1882. évi szept. hó 12-én.

A kereskedelmi- és iparkamarától.

Diamandi Manole,
elnök.

Hintz János,
titkár.

A kézdivásárhelyi tanács Török Bálint keresk. és iparkamarai kültagnak adta ki ezen átiratot, hogy az egyes ipartársulatokkal közölje és azok véleményes jelentését vegye be. E célból a kézdivásárhelyi kereskedők és iparosok mult hó 25-én gyűlést tartván, az átirat példányai az egyes társulatoknak kiosztattak s egyuttal a jelen volt iparosok, kereskedők kifejtették a fő okokat, melyek a romániai kereskedelemre bénítólag hatnak. Így a eszmadiák, mig 1876. év előtt bevitt árucikkeik értéke után átlag 16% vámot fizettek, addig az 1876. július 1-én Romániával kötött nemzetközi szerződés alapján létrejött vámtarifa értelmében a súly szerint való vámolással jelenként nyílt megemelés mutatkozik. Ehez járul még az is, hogy a kézdivásárhelyi kö-

nyit mondanom, hogy ez eszme a „legnagyobb magyar”, Gr. Széchenyi István indítványára nyert hazánkban először életet és megtestesítést. Célja magasztosságot eléggé bizonyítja az, hogy oly régi időtől fogva — mert 3 év múlva 25 éves jubileumát fogja megülni — nem lett az átkos közönségnek áldozata, sőt merem kockáztatni, hogy a mai mostoha viszonyokhoz mérten szinte virágzó állapotban van az városunkban. De lehetne virágzóbb állapotban is. Mert bár polgáraink tiszteleltre méltó nagy része — ha nem is jár a csinosba, hanem csak a könyvtárt veszi igénybe — anyagilag támogatja; de én nagyobb mérvű pártolást kívánnék, sőt azt ohajtanám, hogy a templom után ez legyen az a szent hely, hova elmenni polgártársaink a pihenés óráiban úgy áhítozzanak, mint a mahomedán Mekkába, Mahomed születéshelyére; ohajtanám, hogy városunk most már elég élénk társadalmi életének legyen központja az olvasó-egylet! Hiszen városunk zilált anyagi viszonyainál fogva a polgároknak a műveltség megszerzésére szükséges eszközöket nem tudja mind előállítani, elannyira, hogy még egy felsőbb leányiskola szükségének égető kérdése is ki tudja, mikor kerül felszínre. Ugy gondolkozni pedig, hogy régen is így volt s

zónsleges csizmak, melyek után mázsánként 45 frank lenne fizetendő, részben finom gyártmányoknak minősítettnek, melyek után pedig mázsánként 90 frankot ir elő a tarifa, mi miatt temérdek zaklatásnak vannak kitéve kereskedő iparosaink. Hasonló káros a súly szerint való vámolás az asztalos-iparra nézve, mivel ezáltal a közönséges asztalos-gyártmányok merőben le vannak szorítva a romániai piacról. A súly szerint való vámolással azon absurdum következett be, hogy a közönséges s tömörebben összeállított butorok után, miután azok súlyosabbak, több vámot kell fizetni, mint a finomabb, vékonyabb fából készült gyártmányok után.

Az új vámszerződés tárgyalása monarchiánk és Románia között csak az 1884-ik évben veendi kezdetét, s ha a brassói kereskedelmi és iparkamara csakugyan komolyan akar rajtunk segíteni s egész tekintélyével közbeveti magát: nyerhetünk oly kedvezményeket, melyek iparunk és kereskedelmünknek nagy lendületet adhatnak. De másfelől iparosainknak is meg kell tenni mindent saját érdekükben, pontos és tüzetes jelentésben kitüntetni mindazon hátrányokat, melyek egyik-másik ágánál a romániai kereskedelemre bénítólag hatnak, az egyes tételeket concret esetekkel igazolni, mert csak egyedül a vámtariffa megváltoztatása lehet az, mely kiviteli kereskedelmünknek új életet adhat.

Zarándi Dr. Knöpfler Vilmos emléke.

A székely közművelődési és közgazdasági egylet marosvásárhelyi és marostordamegyei fiókjának legutóbb tartott választmányi ülésén Kovács Ferencz apátplebános, egyleti alelnök, részvétellel jelentvén be a választmány buzgó elnökének Zarándi Dr. Knöpfler Vilmosnak elhunytát, Sándor Kálmán kir. táblai fogalmazó, egyleti titkár indítványára a következő, az elhunyt érdemeit melegen méltányló részvétiratot fogadta el, a melyet a gyűlés követő napon alelnök és titkár a gyászoló özvegynek személyesen kézbesítettek is.

Sz. 6—1882.

titkár.

Nagyságos özvegy Zarándi Knöpfler Vilmosné szül. Páll Mari ó nagyságának. Helyben.

Nagyságos asszony!

Boldogult férje, mindnyájunk által szeretve tisztelt Zarándi Knöpfler Vilmos, elhunytával nemcsak az őt önfeláldozásig szerető család körében hagyott ki-pótolhatatlan ürt, hanem a közélet minden ágára kiterjedő páratlan tevékenységének hiányát városunk, a székely főváros s minden humanus irányu egylete mélyen érzi, mélyen fájlalja. Városunknak, a székely fő-

mégis megéltünk, ma már nem szabad, mert a kor halad s a vele nem tartókat a haladás szelleme elsöpri utjából.

E városnak, mely a szabadságharcban az egész ország előtt a hazaszeretetet illetőleg világító torony volt, most, a béke idején világító szövétnekként kell a vidék s e megye előtt tündökölni, hogy a szellemi sötétségben, e mindnyájunk közös ellenségén diadalmaszkodhassék.

Az eddig mondottakból is látható, hogy a nemes czélú egyesületeknek életjogosultsága van, tehát élete kell, hogy legyen; mert ha igaz az, a miben kételkedni nem lehet, hogy a népnek értelmi művelésében fekszik az egész haza jövője: ugy az is igaz, hogy valamely állam vagy város műveltségének hőmérője az abban levő jótékony egyesületek mennyisége. Vetkezzük le tehát az ambitió szülte kicsinykedéseket, a magasból néző kicsinyléseket s az egyesületi élet legkonokabb ellenségét: a személyeskedést, s legyünk a jótékony czélú egyesülésnek, mint a műveltség és jólét terjesztésére hivatott egyik főtényezőnek, hű pártolói, de mindig azon hű vágy kíséretében, mindig azon végezzéssel, hogy: éljen a haza!

városnak, nemcsak legbuzgóbb országgyűlési képviselője, de városáért rajongó és minden áldozatra kész diszpolgára volt, a ki, mint magyar nemes, büszke volt reá, hogy magyar s hogy a székelységért, a székely érdekekért oly sokat tehetett, s épen azért s mert e város emelkedésében oly sok része van s a humanus czélú épületek az ő nevének dicsőségét örökre fenn tartják: nevének és működésének jó emléke nemcsak kortársainak hálás szívében, de városunk történetének lapjain is örökké élni fog! Mi, kik őt, mint egyletünk elnökét, buzgó vezérét, szintén magunknak mondhatók, szintén részt kérünk azon nagy fájdalomból, melyet elhunyt családjának okozott, s enyhítse nagyságod és kedves családja fájdalmát azon tudat, hogy bánatában oly sokan osztozunk, s hogy boldogult férje elérte a legszebb életcélt, mit embernek elérni adatott, megnyerte a nemesen végig harczolt élet után polgártársai szeretetét, a jók elismerését, a tiszta lelkiismeret öntudatát, melynél ember e földön szebb emléket övének senkisé meg nem hagyhat!

A székely közművelődési és közgazdasági egylet marosvásárhelyi választmányának üléseiből:

Sándor Kálmán s. k., Kovács Ferencz,
titkár. alelnök.

Mindenféle.

— Háromszék megye vészbizottsága elnökének 17. számú rendelete következtében felhivatnak különösen a kézdivásárhelyi szeszgyárosok és marhakereskedéssel foglalkozók, hogy idegen községből e város területére behajtott marhákat meglevő marha-állományuktól elkülönítve 10 napig külön telken, külön istállóban, külön ember által gondoztatva tartsák. Ezen rendelet be nem tartása esetében, ha marha-állományukban a keleti marhavész kiütne s a marhák lebunkóztatása válnék szükségessé: kártérítési igényeiket elvesztik s az ily módoni lebunkóztatás által másoknak okozott károkat is kötelesek lesznek megfizetni. Molnár Dénes, rendőrkapitány.

— K. vásárhelyi ifj. Kovács János kereskedőt súlyos családi csapás érte. Szép ifju neje f. hó 1-én meghalt. Alig egy rövid éve, hogy gazdag reményekkel és sok boldogsággal lépett ki a köztisztületben álló ifju pár az életbe s már a kérelhetlen halál ily hamar felrombolta a boldog családi életet; a nemes lélek elköltözött s a gyászra-vatalt a rokonok, barátok gyászoló serege veszi körül s csak a koporsóra ömlő ezernyi könnyek hirdetik, hogy mily kedves volt ő mindenki előtt. A megboldogultról a következő gyászjelentés adatott ki: „Ifj. Kovács János, mint bánaos férj, a maga s szülei: id. Kovács István, neje Szász Mária; testvérei; Mária, férje s gyermekei, István s gyermekei, Dániel, Amál s férje, Etel, Lázár; ugyszintén az elhunytak testvérei: Róza, férje s gyermekei, Vilma; nagyanyja: özv. Ambrus Józsefné s gyermekei nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja a forrón szeretett hű nő, jó testvér, unoka és rokon, ifj. Kovács Jánosné született Kovács Teréznek folyó hó 1-én élete 18-ik, boldog hazassága 2-ik évében tudógümőkörben történt gyászos elhunytát. A szeretet kimondhatatlan fájdalom kiséri kora sirjába a hű nőt, szerető testvért, jó unokát és rokont. Az Istenben vetett hit, remény és bizalom legyen a bánatban megtört lelkek fájdalmának enyhítője. A megboldogult hült tetemei f. hó 3-án d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Kézdivásárhelyt, 1882. december 1-én. Béke lengjen porai felett!”

— Egy szentsimoni ember f. hó 25-én este 5—6 óra között a csatószegei „Sasok mellett” örölt gabonáját mikor Csatószegeből kivitte, két ember megtámadta. Lovai gyorsaságának köszönheti, hogy ki nem rabolták. Ugy látszik, itt a sokféle lopás napi és éji rendre kezd térni ujából. Jó volna, ha a csendőrök arrafelé látogatnának.

— A kézdivásárhelyi jótékony öngylet f. hó 28-án fillérestélyt rendezett. Ezen este nyíltan nagyon meglátszott, hogy egy hét óta már a harmadik mulatság, mely a közönséget igénybe vette, mert dacára, hogy

szépszámu közönség jelent meg, hiányzott az a határtalan jókedv, mely az eddigi fillérestélyeket oly kedvesekké tévé. A két rendező, Dobay Lajosné és Simó Vilma buzgalmának sikerült ugyan perczről perczre felvillanyozni a közönséget, de nem lehetett a kimerült tánczosokat a kilátásba helyezett képekkel sem állandó jó kedvre hangolni. Szotyori József ur élénk tollal irt érdekes felolvasása lapunkban nemcsakára közöltetni fog s így szükségtelennek tartjuk arról bővebben megemlékezni. Molnár István és Vertán urak fuvala-duettje kitünően sikerült, nemkülönben a Bardocz Vilma k. a. és Fejér ur szavalata is. A jövő fillérestély jövő kedden fog igen érdekes programmal megtartatni.

— **Programja** a székely mivelődési és közgazdasági egylet folyó 1882. évi decz. 14-én délutáni 4 óraker Budapestén, a m. kir. főposta-palota dísztermében tartandó nagy gyűlésének: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés az egylet évi működéséről. 3. Pénztárnoki számadás, a számvizsgáló bizottság jelentése és a pénztárnok kimutatása az egylet vagyonáról. 4. Választmányi javaslatok. 5. Választás a központi választmányból kisorsolandó 5 tagságra és a hiányzó 4 tagságra. 6. Az alapszabályok értelmében esetleg felvehető indítványok. Deczember 13-án este 8 óraker ismerkedési estély a Hungáriában. Ezen nagy gyűlésre az egyesület t. cz. alapító és részvényes tagjai tisztelettel meghívattak s minél számosabban megjelenni felkérteknek. Budapest, 1882. november 15-én. Hajós János s. k., az egylet elnöke. Nagy Gábor s. k., az egylet titkára. Figyelemzetezés. A magyar államvasut vonalain meinet és jövet (a személyvonatokon gyorsvonatok kizárásával) a II. koei osztályban III. egész oszt. jegyek, és a III. osztályban II. osztályu féljegyek váltása mellett utazhatnak az egyleti tagok a gyűlésre deczember 7-től 21-ig. Ilyenmü igazolványok nyerhetők Magyarhon erdélyrészi területére az egyletnek székelyföldön levő vidéki választmányai elnökségeinél Maros-Vásárhelytt, Seps-Szt.-Györgyön, Székely-Udvarhelytt, Csik-Szeredán; Tordán pedig Nagys. Weress Dénes alispán urnál, — utóbbinál kaphatnak a Kolozsvártt vagy vidékén lakó egyleti tagok is. A Magyarország más területén lakó egyleti tagok ilyenmü igazolványokat nyerhetnek „székely-egyleti nagy gyűlési ügyben“ felirattal ellátandó bérmentes levélbeni megkeresésre és az utolsó posta kijelölése mellett Nagy Gábor m. kir. pénzügyminiszteri titkár, mint egyleti titkártól Budapest, ősz-utoza 22. sz.

— **Beküldetett.** Emlekezhettek e becses lapok olvasói, hogy Eröss Antal csik-esatószezi bíró folyó évi február 3-ikán és 4-én a hivatalból kiszállott megyei számvévő pontos és lelkiismeretes vizsgálata folytán s i k k a z t a z s o n és okmányhamisításón éretett; mely közbeszedtárgyu úgy akkor a közigazgatás által csak „rendetlen kezelés“-nek minősítettett. Erre a nmlgu. belügyminiszter ur folyó évi szept. 23-án 29,137. szám alatti leiratával hivatalától azonnali felfüggesztését rendeli a csatószezi bírónak. A felfüggesztés megtörtént okt. 30-án. — De azért a volt bíró még maig — pedig csakugyan rajta volt a szolgabírói hivatal — a község pénzével, ugy más egyéb vagyonával sem számolt be az ideiglenesen választott bírónak csupán azon egyedüli okból, — mint széltében beszélik — nehogy ezuttal több száz frtig kapassék sikkasztáson. — si. —

— **Az első székely vasut.** Az első székely vasut ügye a megvalósulás stádiumába kezd lépni. Hercegg főmérnök már ki is szállott a mérések eszközzésére. A vasut egyelőre a Nagy-Küküllő völgyén Hájjasfalvától Székely-Udvarhelyig van tervezve, de van rá kilátás, hogy Udvarhelytől tovább fogják vinni, Zetelakán át Gyergyó-Szent-Miklós felé, egész a tölgyesi szorosig. Igazi értelme csakis így lenne az „első székely vasut“-nak, mert ekkor az ipartermékeknek Moldva felé is piac nyílnék, ezenkívül mennyire meg lenne könnyítve a borszéki savanyu viz szállítása is! Szóval

ilyen formán nagy jövő várna az első székely vasutra.

— **Következő felszólalást** vettük, melyet a beküldő másodikri határozott kívánságára szó szerint adunk, azon megjegyzésünk kíséretében, hogy a megválaszolt közleményben mi a beküldő személy és családjára iránt a legkisebb sértést, vagy még annak szándékát sem látjuk, sem nem láttuk. A felszólalás így hangzik: A „Székelyföld“ november 19. számában a tározarovatban Szerecsen aláírással egy cikkk jelent meg. Czime: „Emléksorok kollégám fiatal, szép feleségéhez.“ Midőn ezen „Emléksorok“-at olvastam, nem tudtam egyhamar, vajjon az író bámuljam-e vagy annak kotynyeleskedését. Az író, ki mint soraiból kitetszik, valóban Szerecsen, bámulni lehet is, nem is. Lehet annyiban, hogy Szerecsen létre feltolja magát a női világ erkölcsi doctrinairévé, morális lezckéket adván egy fiatal, feddhetetlen életű nőnek a végett, hogy miként kelljen magát a társadalmi, de különösen a családi életben férjével szemben viselni. Nem annyiban, hogy nem szégyeli döfő szavaival kollégáját és ártatlan nejét ugyanakkor, midőn ez utóbbit oktatni akarja, végig sérteni; mert ez Szerecsen természetéhez leginkább illik. Lett legyen az ok, melynélfogva Szerecsen e cikket irta, bármi, annyi tény, hogy erre őt nem kollegiálítás, nem humanitás s nem jóakarát vezette; mert ha az vezet, nem lépik fel ily tolakodólag. Minthogy a fiatal, szép feleség, kihez ezen „Emléksorok“ intéztettek, házi, iskolai neveltetésénél fogva bir annyi kedélyi és szellemi műveltséggel, mennyi becületes családi és társadalmi fennállásához megkívántatik, komolyan visszautasítom nöm és magam nevében Szerecsen feltolt „Emléksorait.“ Midőn ezt teszem, egyuttal határozottan tiltakozom Szerecsennek vagy bárkinek is családi ügyeimbe való bárminemű beavatkozása ellen. Érdékelt.

— **A k.-vásárhelyi jótékony nőegylet által** nov. 28-án rendezett fillérestély alkalmával felülíztettek: Beczman Ferencné 10 kr, Dobay Lajosné 40 kr, Simó Vilma 10 kr, Bardocz Vilma 10 kr, Dézsi Bálintné 10 kr, Bakt István 10 kr, Székely Ivánné 15 kr, Zoltán Margit 10 kr, Nagy Mózesné ügyvédné 10 kr, Nagy Dánielné v. p. m. 10 kr, Bardoczné 10 kr, Erdélyi Károlyné 10 kr, Demény Ferencz 10 kr, ifj. Kovács Dániel 30 kr, ifj. Welreiter Jánosné 40 kr, Tóth Béláné 20 kr, Réti Józsefné 10 kr, Málnási Kristófné 30 kr, X. X. Y. 10 kr, Vertán Béni 10 kr, Kovács Károlyné 10 kr, Dr. Cseh Károly 10 kr, Erdei Béla 20 kr, X. ur 10 kr, Császár Lukács 10 kr, Bándi Imre 10 kr, Fejér János 10 kr, Vertán Jánosné 20 kr, ifj. Nagy Ferencné 10 kr. Bevétel volt összesen 16 frt o. é.

— **Az „Álföldi Iparlap“-ban** olvassuk a következő indítványt egy iparostól: A minnap egy német szaklapban olvastam, hogy New-Yorkban két olyan gyár van, a mely emberbőrből lábbelinek való bőrt és abból cipőket gyárt. Lehetőségesnek tartja-e ezt a t. szerkesztőség, és ha igen, nem ajánlhatná-e ezt kormányunknak is, hogy eszköztesse ezt az új iparágat a rabok által, a sok másféle ipar helyett, a melyekkel kényerünket elveszik. Azonban nagy kár, hogy csakis a boncsolásra szánt kórházi hullák bőrét szabad e célra fölhasználni, mert hazánkban oly sok vastag bőrüekkel bírnak, hogy férme belőlük valamennyi katonabakancsra a talp is. — H.

— **Gyöngéd feleség.** Foktő pestmegyei községben e hó 19-én Kauzer József odaváló lakos igen megjárta. Összezőrdült feleségével, mert ez kérte, hogy maradjon odahaza, ő azonban látogatába akart menni. Kezdtett is már öltözködni és midőn az inget magára akarta venni, felesége rárohant s leharapta az egyik fülét, valószínűleg le is nyelte, mert nem találták sehol.

— **Megjelent** az „Önügyvéd“ harmadik kiadásának 14-ik füzeté, irta Knorr Alajos, kiadja ifj. Nagel Ottó Budapestén, a nemzeti színház épületében. E füzetben a szerző ismerteti a felhívási kereseteket, nevezetesen kérdés indokából, számadás iránt, a holtak nyilvánítási eljárás és az elveszett okiratok megsemmisítése iránti eljárást, közli a közjegyzői okirat alapján

eljárás szabályait, annak utána eltér a kiváltáságot elnéző hitelintézetek ügyeiben követendő eljárások ismertetésére, nevezetesen közli a magyar földhitelintézet, az orszátrak-magyar bank és a kisbirtokosok országos földhitelintézete ügyeiben követendő eljárások szabályait; ezután értekezik a házassági váló perekről, különösen katolikus házassági ügyeikről, a protestánsok és vegyes házassági váló perekről és az izraeliták váló ügyeiről; végre megkezd a kisebb peresügyi eljárás szabályainak ismertetését és tárgyalja a községi bíraskodás körüli eljárást. Ezen igen érdekes és tartalmas füzet ára 30 kr. Az első tíz füzet mint a munka első félkötete külön füze is kapható. Ára 3 frt.

— **Öngyilkosság és tudomány.** Párisban nem rég a Notre-Dame-templom tornyáról leugrott egy fiatal leány, s — természetesen — meg is halt. Ez alkalomból dr. Bronardelli azon nézetének adott kifejezést, hogy az ifju leány meghalt, mielőtt a földre ért volna, mert a nagy légnyomás megfúlasztotta. E megjegyzésből érdekes vita fejlődött ki a „La Nature“ czimű lapban, melyben viszont Bontemps megjegyzé, hogy az esés mélysége 66 métert tett ki, s mivel a leány 4 másodperc alatt zuhant le, a gyorsaság nem oly nagy, mint a minőt néha a gyorsvonatok is elérnek. Már pedig azt még senkisé hallotta, hogy a gyorsvonatokon foglalkozó gépészek vagy fűtők közül valamelyiket a légnyomás megfúlasztotta volna. Szükségesnek tartja e kérdést tárgyalni, és nyilvánosságra hozni, mert némelyek azért ugrálnak le háztetőkről és tornyokról, mert azt hiszik, hogy mielőtt a földre jutnának, meghalnak mindenfájdalom nélkül. Állítása igazolására felhoz egy esetet, mely szerint valaki leugrott a juliusi szobor tetejéről és egy kifeszített ponyvára esett minden baj nélkül. Ha most a Bronardelli állítása igaz volna, akkor ez öngyilkosjelöltnék is meg kellett volna halni, mert a juliusi szoborról épen olyan nagy légnyomás közben zuhant le.

Irodalom.

Hory Béla, az erdélyi fiatal író-nemzedék egyik legtehetségesebb tagja, előfizetési felhívást küldött szét „Ilonka könyve“ czimű beszélygyűjteményre. Egy példány ára 80 kr. Öt előfizető után egy tiszteletpéldány jár. Az előfizetési pénzek szerző nevére (Kolozsvártt, megyeház) czimzendők. A mű karácsonra megjelenik. Horynak — különösen az erdélyi lapokban — sok beszélye, rajza jelent meg idáig, melyek élénk figyelmet keltettek. Melegen ajánljuk közönségünk pártfogásába most megjelentő gyűjteményét, melylyel ismerőseiknek becses karácsoni ajándékképen kedveskedhetnek. Előfizetéseket elfogad lapunk csikszeredai szerkesztősége is.

Gazdaság és kertészet.

Téli főzelekérmelése.

I. Mai nap, midőn a gazdálkodás jóvedelmézőtlen volta miatt valóban jogos panaszkodat emelnék, a főzelek-növényeknek a gazdákra nézve általában nagy jelentősége van, különösen nagy városok közelében, mert ezek mellett a főzelek-növények természetse a gazdasági pénztár megtöltésében fontos szerepet játszik. Áll ez különösen a téli főzelek-termelésről részint azért, mert a gazdának az esetben olyankor van eladni valója, mikor általában semmiből sem csinálhat pénzt, részint azért, mert a főzelekéket általában annál jobban fizetik, minél korábban jelennek meg a piacon, miert is a téli főzelekéket jó áron vesznek meg. Azonban magának a gazdának saját háztartása czéljára is jó a korai főzelek.

A téli főzelek-termelésnek ezeken kívül következő előnyei vannak még: Ezáltal a tavaszi ültetéshez is igen korán kapunk ültetni való palántot, a mi szintén korán használható főzelekéket szolgáltat és így igen értékes különösen olyanoknak, kiknek a korai palántatermeléshez melegágyaik nincsenek; mert különben pénzen lennének kénytelenek a szükséges palántot beszerezni. A vétel által azonban rendesen melegágyban nagyon elkényeztetett palántokat kap az ember, s e mellett a kertészek a legkoraiabb, legjobb palántákat maguknak tartják még, mert csak azokat adják el, melyekre maguknak szükségük ninc.

A téli főzelek-termelés előmozdítja a kertekben a nagyon is kívánatos váltó-gaz-

daságot, mert olyankor ad termést, mikor a talaj általában nem használattik. Ezen termelési eljárás által szebb és jobb termést nyerhetni, mint ugyanazon főzelek nyári termelés által.

Daczára a téli főzelek-termelés ezen jelentékeny előnyeinek, csak kevesen méltányolják azt kellően és még kevesebben gyakorolják, mert a legtöbb falusi ember előtt ismeretlen. Némely vidékeken azonban a téli termelést sok főzelek-fajnál nagy kiterjedésben alkalmazzák.

A téli főzelek-termelésnél is vagy magon vetik a növényeket, és azok a vetési helyen hoznak termést, vagy előbb palántot állítanak elő és azután ezt ültetik el. Egyik, vagy másik eljárás alkalmazása attól függ, hogy valamely növény termelése melyik mód szerint jövedelmezőbb. A magról vetés alkalmazattik kiválólág a spenót, metelő káposzta, fejes saláta, borsó, korai sárgarépa, petrezselyemmel stb. Könnyű, száraz talajon még a fokhagymát és vöröshagymát is ősszel magról vetik. A palánt-rakás a korai fehér, kék és vöröskáposzta, carfiol, kalarabé, téli saláta és zellernél alkalmazattik. A palántrakás vagy ősszel, vagy kora tavasszal történik. Az előbbiekből látható, hogy a téli főzelekéek száma elég nagy.

Mindkét eljárás mellett a magot aug. hónapban vetik el, vagy szeptember közepén. Meleg talajba két héttel később is lehet; hidegalj, vagy hideg talaj mellett korábban lehet vetni. Ha ősszel jó az időjárás, megtörténhetik, hogy a növények erősen kifejlődnek és a hideg iránt igen érzékenyek lesznek. Ily esetben a helyben maradó növények leveleit meg kell kurtíttatni, a palántokat pedig még egyszer át kell ültetni. Mindkét eljárás czélja a fejlődés gátolása és a hideg iránti érzékenység csökkentése. Az áttelelés néha úgy nevezett hideg trágya-ágyakon történik, mert a magot ezekben vetik, vagy a palántot ezekben ültetik el. Az egerek ez ültetvényeket gyakran megtámadják, miert is ellenük ortalomról kell gondoskodni.

A téli főzelek-termelés legnagyobb részben ismeretlen levőn, adunk néhány utasítást, melyek szerint ezen eljárással sikeresen meg lehet próbálkozni.

A helyben maradó vetésnél következőket kell szem előtt tartani.

I. Használjunk erőteljes, de nem frissen trágyázott, teljesen száraz fekvű véddett területet. A talaj ne legyen nagyon laza, mert ekkor a növények a hidegtől sok szenvednek. Néha a növényeknek magas ágyakat készítenek, úgy, hogy az ágyak között jó mélyen falassák és a földet az ágyakra hánnyák. Az igen napos, különösen a reggeli napnak kitett helyek kerülendők, legjobb a félárnyékos hely egy kőfal mellett. Előnyös a kissé északnak fekvő talaj is, mert ezen a növények a kora tavaszi melegekre nem fejlődnek oly rohamosan, de nem is szenvednek a fagytól, mint a délnak fekvő helyeken.

Egyenes fekvés mellett árnyékolás kedveért lehet a déli oldalfelén egy kis töltést is huzni. A kissé árnyas helyen a talaj többszöri megfagyása és kiengedése is elkerülhető, mi azért fontos, mert a növények ezáltal a talajból kiemelgetvén, hamar elfagynak. Hosszan tartó hóboríték különösen az érzékenyebb főzelek-fajokra igen jó. Ha az éghajlat sajátossága miatt a talaj váltakozó fagyása- és kiengedésétől lehet félni, ne mulasszuk el a 7 alatt ajánlott borítékot alkalmazni, különösen akkor, ha a korai termelés czéljából igen meleg fekvű területet választottunk.

II. A vetésre legalkalmasabb időt már fentebb említettük, a maghagyma ha ősszel rakatik el, kiválón jeles és bő termést ad.

III. Vetéskor ne legyen a talaj igen nedves vagy ragadós, de igen laza és száraz sem. Érzékenyebb növényeket többnyire hideg trágyaágyra vetik, melyek jó, erőteljes, de nem frissen trágyázott ágytalajjal bírnak.

IV. A magvat, mint a kertészek mondják, jól bele kell a talajba vinni. De az igen erős befedés ezen növényeket érzékenyekké teszi a hideg iránt. A vetés után az ágyak felületét lapátal vagy taposó deszkákkal le kell verni. Ha a vetés igen sűrű, a palántokat meg kell ritkítani, a kiszedetteket azután más ágyakra lehet elrakni. Ha a helyben maradó növények ez eljárás mellett megázulnak, meg kell őket kissé nyomni és hígított trágyalével megöntözni.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre. Dr. Kádbéó Ferencz.
Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

A környéken házaló ügynökömet a vidéki közönség b. pártfogásába ajánlom.

Folytonosan beérkező új cikkek.

FEJÉR JÁNOS FÉRFI- ÉS NŐI BAZÁRJA KÉZDI-VÁSÁRHELYTT.

A n. é. helyi és vidéki közönségnek becses tudomására kívánom hozni, miszerint üzletemet a téli évadra, előnyös háztól tett személyes bevásárlás folytán, a kornak és a műzslésnek megfelelően rendeztem be, s egyuttal van szerencsém raktáromban dús választékú és igen olcsó árban kapható cikkeimet elősorolni és azokat a n. érd. közönségnek szíves figyelmébe ajánlani, u. m.:

Divatos férfi kalapok 1 frt 20 krtól fennebb; divatos férfi uri sapkák 80 krtól fennebb; finom oxford ingek: lágy 60 kr, kemény 1 frt és fennebb; alsó meleg női és férfi-ing és nadrág 70—80 kr; gyapju-posztó és hárász-harisnyák, camáslik, kar- és keztyűk, posztó és szarvasbőről mindkét nemű felnőttek és gyermekek számára; uri posztó utazó nagykendő (Plaid) 7 frt 50-től fennebb; uri selyem casneez sálak 25 kr; a legújabb párisi és angol nyakkendők 27 kr, batiz 7 kr; selyem zsebkendő 35 krtól fennebb; új szerkezetű esernyő 1 frttól fennebb; téli vasalt sétabot 25 kr, korbács 10 kr, **téli szegzett kettős talpu erős férficzípő 4 frt 50 kr, női 3 frt 75 kr, ezek posztóból is;** utazó és vadász-eszközök; bőrdíj 1 frttól fennebb, kézi táskák stb. csinos schweiczi madár-kalit különféle alakokban és árakban; gummi-árak, köpeny, fej- és váll-esővédő, sál-czipő, camaschli, ágytakaró stb. Minden fajta elkezdett és b. végzett munkák, hozzá selyem, gyöngy és berlini hárász, canava, arany- és ezüstmunka, papír és keretek; divatos gyöngydiszítések, rövidáru stb. Jegyzék-naptár 83-ra, soknemű hangszer, gitár, fuvola, brács, hegedű és szélháromika, hangjegypapír ivenként 3 kr, kezdőbetűs (monogrammos) színes és fehér levélpapír; karton 15 kr; névnapj és újévi üdvözlő kártyák; valódi Houlblon-szivarpapír 8 kr; s minden író-, rajz- és iskolai taneszközök; különleges illatszerek, kiváló valódi párisi por 50 kr; igen hatásos szépítő-tej, gyógyhatású arc- és fog-szappanok és vizek, glycerin-creme, benedictins, anatherin, odontine, dr. Popp, Pfopp, Pfefferman és dr. Perl kitűnőségektől ajánlva; valamint párisi jószagu vizek, hajolaj, kemény pomádé és tiszta-ujlaki bajuszpedrő. Továbbá vászon és posztó-szoknyák, reggeli hosszú ingek, parchet és vászon női nadrágok, himzett vászon és lüster olasz kötények, úgy gallérok és kézelők, garnitúrák, csinos miederek 80 krtól fennebb, fillérestélyekre igen alkalmas tapló-kötőkosarak, új találmányu, derékban kötő harisnyaszinegek, ékszerek, dohányzó eszközök, legújabb fekete borostyán szivar-szopók, tajtpipák, 3 drb szipka 1 kr, hóvilág elleni sötét szemüvegek, sokféle látszerek stb.

Végül **KARÁCSONI és UJÉVI** meglepetésekre szánt igen alkalmas ajándék, **norinbergi diszes kézműtárgyak**, valamint igen szép **gyerekjátékok** szerfölött nagy választékban kiállítva; 1 drb éneklő madár 40 kr, francia arany ékszerek. Ezen alkalommal még megemlíteni kívánom, miszerint egy csinos magyar és német könyvtár van bizományomban; Petőfi összes költeményei diszkótesben 10 frtért, valamint egy finom kijátszott hegedű 30 frtért eladó s íálam megtekinthetők.

Egyuttal a t. hölgyvilágnak bátor vagyok tudtára hozni, hogy vállalkozom minden, a háznál készült kötött, himzett és varrott kézi munkáknak bizományban leendő eladására, ezzel utat törvén a házi ipar terjedése- és fejlesztésének. Egyszersmind tudatom, hogy háznál készült káka-virág már van raktáromban; drbja 25 kr.

A n. érd. helyi és vidéki közönség becses pártfogását kéri

tisztelettel
FEJÉR JÁNOS.

Keresett cikket kívánatra azonnal meg hozatok.

Vidéki megrendeléseket gyorsan esz közölök, nem tetsző tárgyat kicserélek.

Aggódva és szomoruan

tekint némely beteg a jövő elé, mert eddigelé mindent eredménytelenül használt. Mindenkinek, különösen pedig az ilyen szenvedőknek, melegen ajánlható a „Betegbarát” című könyvecske, mert abban bőséges bizonyítékait találják annak, hogy a nehéz beteg is a megfelelő gyógyszer alkalmazása által szenvedéseitől megszabadult, vagy legalább is enyhülést szerzett. A „Betegbarát” kívánatra **Gorischek K.** egyetemi könyvtáros által (Bécs, I. István tér 6. sz.) ingyen küldetik meg, úgy hogy a megrendelőnek csak a levelezőlapért kell 2 krt kiadnia. 2*

Butorgyári raktár

Székelv-Udvarhelytt. (Botos u. 13. sz.)

Ajánlják

MESTITZ és STEINER

a t. cz. vidéki közönségnek dusan, izlésteljesen berendezett s minden igényeknek megfelelő

butorgyári raktárukat.

1—12

Sz. 122 képv.

1882.

3—4

Hirdetmény.

K.-Vásárhely város közönsége a felső piaczi vámszedhetési jogot, a képviselő testületnek idei november 21-én fenti szám alatt kelt határozata folytán, a felsőbb helytt megerősített 9306 sz. vámtarifa korlátai mellett, a jövő 1883-ik évre árverés után a legtöbbet ígérőnek bérben kiadja s árverezési határnapul **1882. december hó 3., 10. és 17-ik** napjai délutáni 2 órája a tanácsház termében tüzetnek ki, 7000 frt kikiáltási ár mellett, azon hozzá adással, hogy írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak a 100 frt bánatpénz becsatolása mellett, mely ajánlatok az árverés végeztével felbontatnak, s az irt vámszedhetési jog a legtöbbet ígérőnek fog átadatni.

Az árverezési feltételek a tanácsház termében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

K.-Vásárhely város tanácsa, 1882. november 20.

Szőcs József,
polgármester.

Hegyesi Alajos,
gazdatanácsos.

CSIK-SZEREDÁBAN

egy jó szerkezetű

fedeles kocsi

eladó.

Értekezhetni a csikszeredai szerkesztő-ségben. 2—3

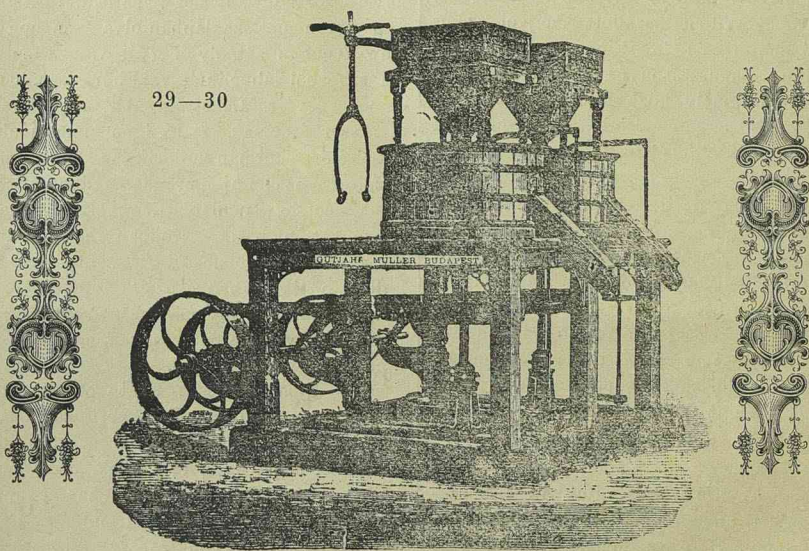
Gutjahr és Müller

BUDAPESTEN.

Első b.-pesti trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár.

(Ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER) a Margithid közelében.

Ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, ugymint:

Trieurök gazdaság számára:

Járgány, cséplőgépek, Szelelő rosták, Kukoricza-morzsolók, Szeeskavágók, Borsajtók.

Különlegességek malmok számára:

Dupla malmok, Malom trieurhengerek, Gabnaosztályzó hengerek, Koptató gépek,

Daraválasztó gépek,

Tarások, Detacherök, Malomalkatrészek, u. m., Transmissiók, Szijskerekek,

Rosta-lemezek:

Cséplőgép-rosták, Liszthenger-sziták, Koptató lemezek, Ráspolj-lemezek, stb. stb.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdí-Vásárhelytt.